ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 24.7.2025 г.
COM(2025) 423 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

съгласно член 77 от Правилника за длъжностните лица

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

съгласно член 77 от Правилника за длъжностните лица

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

В член 77 от Правилника за длъжностните лица, последно изменен през 2013 г.[1], се предвижда, че пенсионната възраст се подлага на оценка на всеки пет години, считано от 1 януари 2014 г., въз основа на доклад на Комисията до Европейския парламент и до Съвета. В доклада се разглеждат по-специално промените в пенсионната възраст за служителите в държавната администрация на държавите членки и промените в очакваната продължителност на живота на длъжностните лица на институциите.

Съзаконодателите решиха също, че когато е подходящо, Комисията следва да направи предложение за промяна на пенсионната възраст в съответствие със заключенията на доклада, като обърне специално внимание на промените в държавите членки.

С настоящия доклад се изпълнява гореспоменатата разпоредба, като се разглеждат промените в пенсионната възраст за служителите в държавната администрация на държавите членки и промените в очакваната продължителност на живота на длъжностните лица в институциите между 2019 г. и 2023 г.

1. ОБХВАТ НА ДОКЛАДА

Съгласно член 77 от Правилника за длъжностните лица промените в пенсионната възраст на служителите в държавната администрация на държавите членки и промените в очакваната продължителност на живота на длъжностните лица на институциите следва да се оценяват на всеки пет години, в съответствие с което за настоящия доклад се определя петгодишен референтен период от 1 януари 2019 г. до 31 декември 2023 г.[2]

Съзаконодателите предвидиха материален обхват, включващ както промените в пенсионната възраст за служителите в държавната администрация на държавите членки, така и промените в очакваната продължителност на живота на длъжностните лица на институциите. Освен това те посочиха, че при оценяване на възможността за промяна на пенсионната възраст Комисията следва да обръща специално внимание на промените в държавите членки.

2. КОНТЕКСТ

2.1. Събиране на данни

Евростат поиска експертите от държавите членки да предоставят годишно данни в рамките на Работната група по член 83 от Правилника за длъжностните лица (Работната

[1] Регламент (ЕС, Евратом) № 1023/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2013 г.

[2] Обикновено са използвани данни от 2019 г. Когато обаче такива данни не са налични, са използвани данни от 2018 г.

група по член 83)[3]. Тази работна група е компетентна да разглежда въпроси, свързани с методиката за прилагане на приложение XII към Правилника за длъжностните лица, в сътрудничество с Евростат.

С цел да изпълни задължението си за докладване и съгласно член 4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз, Европейската комисия поиска от делегатите на държавите членки в Работната група по член 83 в срок до март 2025 г. да предоставят данните относно пенсионните системи на съответните им държавни администрации и да потвърдят надеждността на тези данни. Това се отнася по-специално за приложимата пенсионна възраст в рамките на референтния период и за други условия на функционирането на пенсионните схеми.

2.2. Методически аспекти

Сравнението на пенсионните обезщетения във всички държави членки е възможно само в известна степен поради съществуващите структурни различия между пенсионните схеми. По-конкретно схемите за държавните служители в централните администрации на държавите членки може да не обхващат еднакви популации, т.е. схемите в отделните държави членки обхващат длъжностните лица в централната администрация, всички държавни служители от публичния сектор или общото работещо население заедно с държавните служители в централната администрация.

Освен това някои национални схеми са схеми с прехвърляне или „разходопокривни“ пенсионни схеми (т.е. при които пенсионните вноски на работещите се преразпределят между пенсионерите) за разлика от спестовните схемите (при които наетите лица правят вноски за своите бъдещи пенсии). Също така някои национални схеми предвиждат различна пенсионна възраст за различните полове.

Както се потвърждава от съдебната практика на съдилищата на ЕС[4], пенсионната схема за длъжностните лица на ЕС (ПСДЛ) е условен (виртуален) фонд с дефинирани доходи, в който вноските на персонала служат за финансиране на бъдещите пенсии на осигуряващите се. Вноските в действителност покриват разходите за пенсионните права, придобити през дадена година, и по никакъв начин не са свързани с разходите за пенсии за тази година[5].

2.3. Определяне на нормалната пенсионна възраст

В член 77 от Правилника за длъжностните лица се посочва пенсионната възраст, която се нарича също и нормална пенсионна възраст. С този термин се обозначава възрастта, на която служителите на ЕС автоматично се пенсионират без финансова санкция. От 1 януари 2014 г. нормалната пенсионна възраст за служителите на ЕС, наемани на работа от 2014 г. нататък, бе увеличена на 66 години. За служителите, наети преди тази дата, се прилагат преходни разпоредби.

Има две дерогации от нормалната пенсионна възраст:

---

[3] Работната група по член 83 е експертна група, в която участват статистическите служби на правителствата на държавите членки и Статистическата служба на Европейския съюз (ESTAT) на Комисията.

[4] Вж. напр. дело F-105/05 *Wils/Европейски парламент*, точка 85 и дело T-439/09 *Purvis/Европейски парламент*, точка 45.

[5] Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно прилагането на приложение XII към Правилника за персонала, COM(2018) 829 final.

- Първо, членовете на персонала могат да поискат ранно пенсиониране, т.е. пенсиониране преди навършване на нормалната пенсионна възраст. От 1 януари 2014 г. възрастта за ранно пенсиониране е увеличена на 58 години за всички служители. Ранното пенсиониране винаги води до значителна финансова санкция[6].
- Второ, членовете на персонала могат, по свое искане и когато органът по назначаването счита това за оправдано в интерес на службата, да продължат да работят до 67-годишна възраст. По изключение членовете на персонала могат да работят до 70-годишна възраст, в който случай биват пенсионирани автоматично в последния ден на месеца, в който навършат тази възраст.

Въз основа на гореизложеното повечето държави членки представиха съответните данни за нормалната пенсионна възраст, минималната пенсионна възраст и максималната пенсионна възраст в контекста на Работната група по член 83.

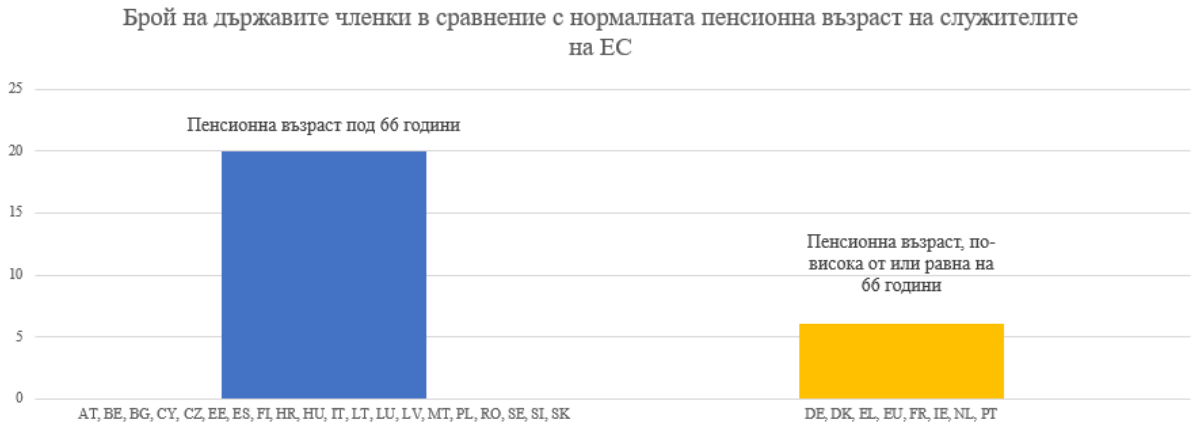
3. ПРОМЕНИ В СЪОТВЕТНАТА ПЕНСИОННА ВЪЗРАСТ НА ДЪРЖАВНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ В ЦЕНТРАЛНИТЕ АДМИНИСТРАЦИИ НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

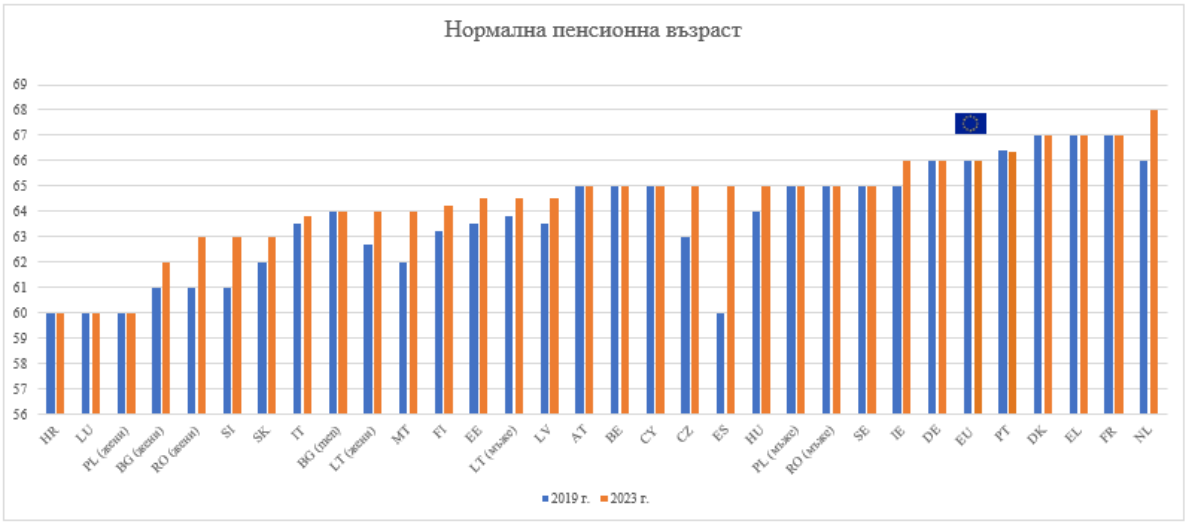
Диаграмите по-долу илюстрират нормалната пенсионна възраст, минималната пенсионна възраст и максималната пенсионна възраст за служителите в централните администрации на държавите членки. Държавите членки, които не са споменати в таблиците или са споменати само за една година, или не са предоставили данни на Евростат, или нямат минимална или максимална пенсионна възраст[7].

[6] Съгласно член 9 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица съответните пенсионни права се намаляват с 3,5 % за всяка година от разликата между действителната възраст на пенсиониране и пенсионната възраст.

[7] Когато няма налични данни и ако е възможно, е направена оценка на съответното национално законодателство.

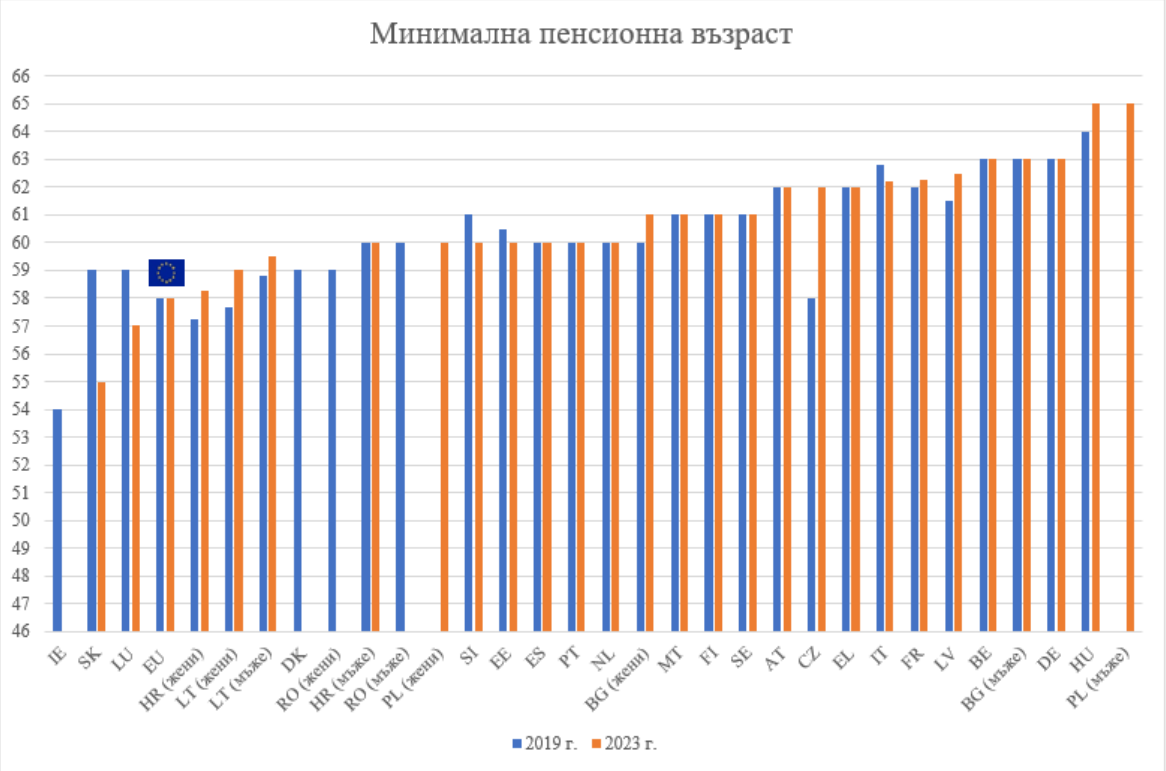
3.1. Нормална пенсионна възраст в централните администрации на държавите членки

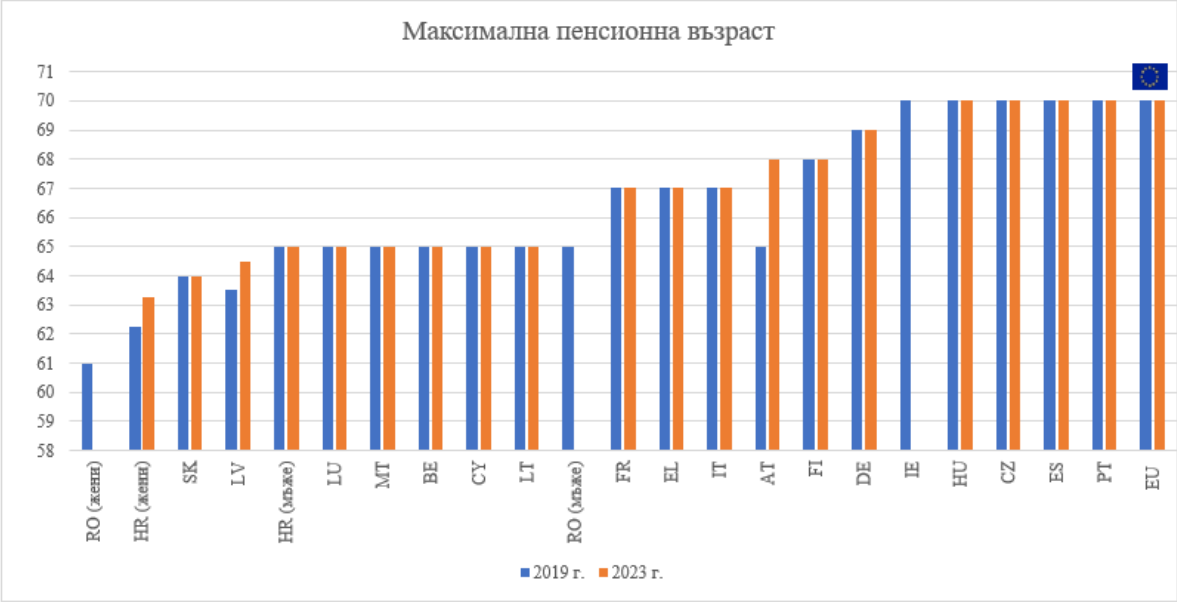
** По отношение на Италия органите потвърдиха, че данните са изчислени като средна стойност, като се има предвид, че в Италия съществуват различни условия за достъп до пенсии. По отношение на Франция органите потвърдиха, че „âge d'annulation de la décote" (67 години) е възрастта, на която човек може да се пенсионира без никакви санкции върху размера на пенсията си, дори ако не е внесъл вноски за изисквания брой години. На тази възраст пенсията се изчислява автоматично в пълния размер, независимо от броя на валидираните години.*

3.2. Минимална пенсионна възраст

Както е посочено в раздел 2.3, ранното пенсиониране в институциите на ЕС винаги води до значителна финансова санкция, като съответните пенсионни права се намаляват с 3,5 % за всяка година от разликата между действителната възраст на пенсиониране и пенсионната възраст. На практика брутните пенсионни права на служител, който се пенсионира на 58 години, ще бъдат намалени с 28 %. За сравнение, за седем от държавните администрации на държавите членки с минимална пенсионна възраст над 58 години няма санкции за ранно пенсиониране.

3.3. Максимална пенсионна възраст

3.4. Оценка на промените в пенсионната възраст на служителите в държавните администрации на държавите членки

** За държавите с различна пенсионна възраст за мъжете и жените в таблицата по-горе са отразени най-високите стойности. За държави с нормална пенсионна възраст, съдържаща цифри след десетичната запетая, беше въведено закръгляване до най-близкото цяло число.*

Диаграмите по-горе показват промените в минималната, нормалната и максималната пенсионна възраст за държавните служители в централните администрации в държавите — членки на ЕС, между 2019 г. и 2023 г.

Наблюдават се различия, тъй като в държавната администрация на някои държави членки няма минимална или максимална пенсионна възраст, докато в други няма разлика между максималната и нормалната пенсионна възраст за държавните служители в централната администрация.

Предвид това, въпреки че тези данни дават полезна информация за съответните пенсионни възрасти, прилагани в централните администрации на държавите членки, към сравненията следва да се подхожда внимателно.

Оценката за 2019 г. показва, че държавната администрация на четири държави членки са имали нормална пенсионна възраст, по-висока от нормалната пенсионна възраст от 66 години за служителите на ЕС, и че нормалната пенсионна възраст за държавната администрация на всички държави членки варира от 60 до 67 години.

От оценката за 2023 г. е видно, че държавната администрация на пет държави членки са имали нормална пенсионна възраст, по-висока от нормалната пенсионна възраст за служителите на ЕС, и че нормалната пенсионна възраст за държавната администрация на всички държави членки варира от 60 до 68 години.

Предвид изложеното по-горе са направени следните заключения:

- След изменението на Правилника за длъжностните лица през 2014 г. нормалната пенсионна възраст, приложима за законоустановения персонал съгласно член 77 от Правилника, остава сред най-високите в сравнение с приложимите в централните администрации на държавите членки.
- През 2023 г. 81 %[8] от предоставилите данни държавни администрации на държавите членки са имали нормална пенсионна възраст, равна на нормалната пенсионна възраст за служителите на ЕС или по-ниска от нея.
- В рамките на референтния период средната нормална пенсионна възраст в предоставилите данни държави членки се е увеличила с по-малко от една година.
- След като между 2004 г. и 2014 г. нормалната пенсионна възраст за служителите на ЕС бе увеличена от 60 на 66 години, се наблюдава ефект на изравняване при държавната администрация на държавите членки.
- През референтния период се наблюдават трайни разлики между държавната администрация на държавите членки.
- Настоящата максимална пенсионна възраст за служителите на ЕС (70 години) отговаря на най-високия стандарт, приложим за централните администрации на държавите членки.
- Минималната пенсионна възраст за служителите на ЕС е сред най-ниските. За сравнение обаче, за седем от държавните администрации на държавите членки с

[8] Ирландия не предостави данни в отговор на писмената консултация, започната през март 2025 г. За целите на това изчисление нормалната пенсионна възраст на ирландските държавни служители беше проверена спрямо официални онлайн източници на ирландското Министерство на публичните разходи, изпълнението на НПР и реформата на публичния сектор, https://www.publicservicepensions.gov.ie/en/topic/retirement-ages-in-the-public-service/.

минимална пенсионна възраст над 58 години няма санкции за ранно пенсиониране[9].

4. ПРОМЕНИ В ОЧАКВАНАТА ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ЖИВОТА НА ДЛЪЖНОСТНИТЕ ЛИЦА НА ИНСТИТУЦИИТЕ

Оценката на промените в очакваната продължителност на живота на длъжностните лица на институциите на ЕС се основава на демографските параметри, посочени в приложение XII към Правилника за длъжностните лица. Същите показатели са използвани за годишната и петгодишната актюерска оценка на ПСДЛ.

Евростат отчита тези демографски параметри на годишна база въз основа на наблюдения на популацията участници в схемата, включваща персонала на активна служба и пенсионерите. Информацията се предоставя от институциите и агенциите, чиито служители участват в схемата.

Таблицата „Живот“ за 2023 г. (EULT) е прогнозна[10] таблица „Живот“, създадена въз основа на дългосрочните наблюдения на смъртността, по възраст и пол, на всички членове на ПСДЛ. Таблиците „Живот“, използвани за оценката на ПСДЛ, се актуализират на всеки пет години[11] с цел да бъдат отразени и най-новите данни за смъртността.

4.1. Методически аспекти

Евростат използва прогнозни таблици „Живот“ за петгодишните оценки на ПСДЛ както за 2019 г., така и за 2023 г., съответно за EULT за 2018 г. и EULT за 2023 г. И двата вида таблици „Живот“ са прегледани и валидирани от две различни дружества на независими външни актюери, назначени съгласно член 13, параграф 2 от приложение XII към Правилника за длъжностните лица.

В прогнозните таблици „Живот“ се отчита като фактор смъртността в зависимост от пола, възрастта и разглежданата година. В тези таблици се вземат предвид очакваните бъдещи промени в смъртността, като се отчитат наблюдаваните и прогнозираните промени в смъртността за определената популация за цялата ѝ продължителност на живота. Например очакваната продължителност на живота на възраст 65 години през 2023 г. се актуализира, като се използват наблюдаваната смъртност за 65-годишна възраст през 2023 г. и прогнозната смъртност за 66-годишна възраст през 2024 г., за 67-годишна възраст през 2025 г. и т.н., с което се прогнозират бъдещите промени в смъртността.

За разлика от това в таблиците „Живот“ за определени периоди се използва смъртността за определена година (или група от години) с допускането, че тя е приложима за целия оставащ живот на дадено лице. Това означава, че всички последващи промени в смъртността няма да бъдат взети предвид. С оглед на това в таблицата „Живот“ за определен период се посочва средният брой допълнителни години, които се очаква да

---

[9] Считано от 2014 г. ранното пенсиониране в институциите на ЕС винаги води до значителна финансова санкция, като съответните пенсионни права се намаляват с 3,5 % за всяка година от разликата между действителната възраст на пенсиониране и пенсионната възраст.

[10] Прогнозната таблица „Живот“ е вид таблица „Живот“, в която се използва прогнозирана бъдеща смъртност, а не текущата или историческата смъртност. Тя е разработена с цел да бъде направена приблизителна оценка на очакваната продължителност на живота и на вероятностите за оцеляване при допускане, че смъртността ще се променя с течение на времето — като обикновено се подобрява поради напредъка в здравеопазването, жизнения стандарт и технологиите.

[11] Член 9 от приложение XII към Правилника за длъжностните лица.

живее дадено лице при типичната за конкретната възраст смъртност за дадена област и период от време за остатъка от живота му. В тези таблици се взема предвид, че смъртността е средно по-висока, когато човекът е по-възрастен, но не се отчита, че смъртността се променя с времето. В този случай се предполага, че бъдещата смъртност ще бъде напълно еднаква с наблюдаваната понастоящем смъртност.

Разработените от Евростат прогнозни таблици „Живот“ за ЕС за 2023 г. (EULT за 2023 г.) включват тенденцията на непрекъснато повишаване на очакваната продължителност на живота за 18-годишен времеви хоризонт въз основа на промените в смъртността на популацията на ПСДЛ. Тази таблица се основава на наблюдения върху смъртността на участниците в ПСДЛ: този подход е възможен предвид размера на популацията на ПСДЛ и с него се избягват потенциални външни грешки, които биха възникнали в случай на използване на външни данни.

Използването на прогнозни таблици „Живот“ съответства на най-добрата актюерска практика. Въпреки че подобно непрекъснато увеличение на очакваната продължителност на живота не е сигурно, тези допускания се използват за определяне на продължителността на живота на служителите. Тази очаквана продължителност на живота е отразена в задълженията на ПСЛД, въз основа на които пенсионната вноска се коригира годишно, за да се гарантира, че схемата е балансирана.

Накрая, при изчисляването на очакваната продължителност на живота методическият подход на Евростат (който се споделя и от външните актюери, които са валидирали методиката и резултатите) беше да не се дава прекалено голяма тежест на годините, засегнати от пандемията от COVID-19. Този подход отразява най-добрата актюерска практика и също така беше договорен от държавите членки в Работната група по член 83.

4.2. Сравнение на очакваната продължителност на живота на служителите на ЕС за 2019 г. и 2023 г.

Смъртността при мъжете и жените е различна, поради което актюерските таблици „Живот“ за 2019 г. и 2023 г. са изчислени отделно по пол и възраст.

Мъже

Възраст	Очаквана продължителност на живота 2019 г.	Очаквана продължителност на живота 2023 г.	Увеличение на очакваната продължителност на живота (2019—2023 г.)
18	65,9	66,1	0,212
19	64,9	65,2	0,216
20	64,0	64,2	0,220
21	63,0	63,2	0,224
22	62,0	62,2	0,229
23	61,0	61,2	0,233
24	60,0	60,3	0,237
25	59,0	59,3	0,242
26	58,1	58,3	0,248
27	57,1	57,3	0,252
28	56,1	56,3	0,255
29	55,1	55,4	0,259
30	54,1	54,4	0,263

Жени

Възраст	Очаквана продължителност на живота 2019 г.	Очаквана продължителност на живота 2023 г.	Увеличение на очакваната продължителност на живота (2019—2023 г.)
18	68,4	68,9	0,486
19	67,4	67,9	0,486
20	66,4	66,9	0,486
21	65,5	65,9	0,485
22	64,5	65,0	0,484
23	63,5	64,0	0,483
24	62,5	63,0	0,482
25	61,5	62,0	0,482
26	60,5	61,0	0,482
27	59,5	60,0	0,482
28	58,5	59,0	0,482
29	57,5	58,0	0,483
30	56,5	57,0	0,484

31	53,1	53,4	0,266
32	52,1	52,4	0,270
33	51,2	51,4	0,273
34	50,2	50,4	0,275
35	49,2	49,5	0,278
36	48,2	48,5	0,280
37	47,2	47,5	0,282
38	46,2	46,5	0,283
39	45,3	45,5	0,284
40	44,3	44,6	0,282
41	43,3	43,6	0,281
42	42,3	42,6	0,278
43	41,3	41,6	0,274
44	40,4	40,6	0,269
45	39,4	39,7	0,262
46	38,4	38,7	0,253
47	37,5	37,7	0,244
48	36,5	36,8	0,233
49	35,6	35,8	0,223
50	34,6	34,8	0,211
51	33,7	33,9	0,199
52	32,7	32,9	0,186
53	31,8	31,9	0,174
54	30,8	31,0	0,161
55	29,9	30,1	0,148
56	29,0	29,1	0,135
57	28,1	28,2	0,122
58	27,1	27,3	0,109
59	26,2	26,3	0,096
60	25,3	25,4	0,084
61	24,4	24,5	0,073
62	23,6	23,6	0,062
63	22,7	22,7	0,053
64	21,8	21,8	0,045
65	20,9	21,0	0,038
66	20,1	20,1	0,039

31	55,6	56,0	0,484
32	54,6	55,1	0,485
33	53,6	54,1	0,485
34	52,6	53,1	0,486
35	51,6	52,1	0,487
36	50,6	51,1	0,486
37	49,6	50,1	0,487
38	48,6	49,1	0,486
39	47,7	48,1	0,486
40	46,7	47,2	0,485
41	45,7	46,2	0,483
42	44,7	45,2	0,481
43	43,7	44,2	0,478
44	42,8	43,2	0,474
45	41,8	42,3	0,470
46	40,8	41,3	0,465
47	39,8	40,3	0,459
48	38,9	39,3	0,453
49	37,9	38,4	0,445
50	37,0	37,4	0,437
51	36,0	36,4	0,429
52	35,0	35,5	0,421
53	34,1	34,5	0,412
54	33,1	33,5	0,402
55	32,2	32,6	0,393
56	31,3	31,6	0,383
57	30,3	30,7	0,372
58	29,4	29,8	0,361
59	28,5	28,8	0,351
60	27,6	27,9	0,340
61	26,7	27,0	0,328
62	25,8	26,1	0,316
63	24,9	25,2	0,305
64	24,0	24,3	0,293
65	23,1	23,4	0,281
66	22,3	22,5	0,270

Сравнението на очакваната продължителност на живота на активно заетите служители на ЕС за 2019 г. и 2023 г. (на възраст от 18 до 66 години[12]) показва ограничено нарастване на очакваната продължителност на живота.

Таблицата „Живот“ за 2023 г. за мъжете показва много ограничено нарастване на очакваната продължителност на живота от 0,212 години (2 месеца и 17 дни) на по-млада активна възраст до 0,039 години (14 дни) на нормалната пенсионна възраст.

Таблицата „Живот“ за 2023 г. за жените показва много ограничено повишение на очакваната продължителност на живота от 0,486 години (5 месеца и 27 дни) на по-млада активна възраст до 0,270 години (3 месеца и 9 дни) на пенсионна възраст.

Средно промяната в таблицата „Живот“ на ЕС показва много ограничено увеличение на очакваната продължителност на живота на членовете на персонала на институциите, т.е. 4 месеца на по-млада възраст и 2 месеца на нормалната пенсионна възраст.

[12] Следва да се отбележи, че съгласно член 52 от Правилника за длъжностните лица е възможно да се работи до 67-годишна възраст (ако това се счита за оправдано в интерес на службата) и до 70-годишна възраст (по изключение).

Когато се разглеждат предишни оценки на продължителността на живота, таблицата „Живот“ за 2018 г. за мъжете показва много ограничено нарастване на очакваната продължителност на живота от 0,078 години (28 дни) на по-млада активна възраст до 0,184 години (2 месеца и 7 дни) на нормалната пенсионна възраст. Таблицата „Живот“ за 2018 г. за жените показва ограничено нарастване на очакваната продължителност на живота от 0,559 години (6 месеца и 24 дни) на по-млада активна възраст до 0,697 години (8 месеца и 14 дни) на пенсионна възраст. Средно промяната в таблицата „Живот“ на ЕС показва ограничено увеличение на очакваната продължителност на живота на членовете на персонала на институциите, т.е. 4 месеца на по-млада възраст и 5 месеца на нормалната пенсионна възраст.

Между 2014 г. и 2023 г. очакваната продължителност на живота при мъжете се е увеличила с 0,29 години (3 месеца и 16 дни) на по-млада активна възраст и с 0,223 години (2 месеца и 21 дни) на нормалната пенсионна възраст. Очакваната продължителност на живота при жените се е увеличила с 1,045 години (1 година и 16 дни) на по-млада активна възраст и с 0,967 години (11 месеца и 18 дни) на нормалната пенсионна възраст.

5. РАЗВИТИЕ В ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

В допълнение към оценката по точки 3 и 4 от настоящия доклад Комисията разгледа и някои промени в пенсионните системи на държавите членки.

5.1. Актуализация на пенсионната възраст с оглед на промените в очакваната продължителност на живота

В повечето държави членки пенсионната възраст се актуализира, редовно или понякога, за да се отчетат промените в очакваната продължителност на живота.

Информацията, предоставена от отговорилите държави членки в рамките на Работната група по член 83, сочи, че в отделните държави членки се използват различни методи за актуализиране на пенсионната възраст предвид промените в очакваната продължителност на живота.

5.2. Наблюдавани промени в пенсионните системи на държавите членки

През периода, обхванат от доклада, важни събития оказаха влияние върху пенсионните системи в ЕС. Пандемията от COVID-19 и енергийните кризи доведоха до периоди на безпрецедентно висока инфлация и ниски икономически резултати, като застрашиха икономическото състояние на много граждани на ЕС. Въпреки временните мерки държавите членки се съсредоточиха върху подобрения в индексацията, по-високи минимални размери на пенсиите и защита на уязвимите хора[13].

Съгласно действащите национални правни уредби пенсионната възраст в много държави членки се очаква да се повиши през следващите десетилетия. Въпреки това тя ще бъде по-ниска от 66 години до 2030 г. за повечето държави членки и ще достигне средно 67 години едва до 2070 г. Това се дължи главно на планираното сближаване между пенсионната възраст за мъжете и жените или на значителното увеличение на очакваната продължителност на живота[14]. Такива планирани увеличения на пенсионната възраст отразяват законодателството, договорено през последните години. Понастоящем вместо това държавите членки изместват вниманието си от повишаването на пенсионната възраст и затягането на правилата за ранно пенсиониране към предоставяне на стимули за по-дълго оставане на работа и за съчетаване на работа с пенсиониране[15]. В няколко случая, които подчертават подобна промяна на вниманието, държавите членки са въвели реформи, с които се намалява (планираното увеличаване на) пенсионната възраст[16].

Накрая, текущите и планираните реформи потвърждават горепосочените тенденции. По-специално някои държави членки планират да подобрят размера на обезщетенията или да позволят съчетаването на ранното пенсиониране с работа. Освен това в някои държави членки се обсъждат мерки за намаляване на бедността, а бонусите и по-гъвкавите правила за насърчаване на по-дългото полагане на труд, включително след пенсионна възраст, продължават да са в дневния ред на някои държави членки[17].

Заключение

(1) През периода от 2019 г. нататък някои държави членки увеличиха нормалната пенсионна възраст, приложима спрямо държавните служители в тяхната централна администрация. В края на 2023 г. обаче в около 81 % от предоставилите данни държави членки нормалната пенсионна възраст е била равна на законово установената пенсионна възраст от 66 години за служителите на ЕС или по-ниска от нея.

---

[13] Европейска комисия и Комитет за социална закрила, *Доклад за адекватността на пенсиите за 2024 г.*, стр. 60.

[14] Европейска комисия и Комитет за икономическа политика, *Доклад за застаряването на населението за 2024 г.*, стр. 22—23.

[15] Европейска комисия и Комитет за социална закрила, *Доклад за адекватността на пенсиите за 2024 г.*, стр. 61.

[16] Европейска комисия и Комитет за социална закрила, *Доклад за адекватността на пенсиите за 2024 г.*, стр. 67.

[17] Европейска комисия и Комитет за социална закрила, *Доклад за адекватността на пенсиите за 2024 г.*, стр. 72.

(2) Промените в таблиците „Живот“ на ЕС показват много ограничено средно нарастване на очакваната продължителност на живота на служителите на институциите през референтния период.

(3) Предвид наблюдаваните ограничени промени в пенсионната възраст в националните централни администрации и много ограниченото нарастване на очакваната продължителност на живота на членовете на персонала на ЕС, сегашната пенсионна възраст от 66 години за служителите на ЕС се оценява като подходяща и отговаряща на най-високите стандарти, приложими в националните администрации на държавите членки.

(4) Горепосочената оценка се потвърждава и от анализа на промените в държавите членки. Пенсионната възраст на служителите на ЕС остава сред най-високите в сравнение с прилаганите в националните пенсионни системи на държавите членки, като се вземат предвид и планираните пенсионни реформи. Освен това последните развития показват тенденция на съсредоточаване върху осигуряването на стимули за по-дълъг труд, включително след пенсионна възраст, и върху съчетаването на работа с пенсиониране, а не върху увеличаването на пенсионната възраст.

(5) Ето защо на настоящия етап няма основания да се направи предложение за промяна на законоустановената пенсионната възраст от 66 години, предвидена в член 77 от Правилника за длъжностните лица.